

Győri Ítéltábla
Gf.II.20.217/2012/6.

A Győri Ítéltábla a dr. Mogyorósi Mihály ügyvéd által képviselt I.r. és a dr. Virágh Ferenc ügyvéd által képviselt II.r. felpereseknek a Hargitai-Mezőfi Ügyvédi Iroda által képviselt beavatkozó által támogatott, által meghatalmazott Halmos R. Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen nemzetközi fuvarkár megtérítése iránt indított perében a Tatabányai Törvényszék 2012. március 22. napján kelt 26.G.40.082/2009/32. sorszám alatti ítéletével szemben a II.r. felperes által 33. és az I.r. felperes által 35. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett részét részben megváltoztatja és kötelezi az alperest a II.r. felperes részére további 7.032.083. (Hétmillió - harminckettőezer - nyolcvanhárom) Ft tőke megfizetésére.

Az I.r. felperes keresetét elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezést részben megváltoztatja és kötelezi az alperest 1.075.950. (Egymillió - hetvenötezer - kilencszázötven) Ft tőke, valamint annak a 2009. szeptember 16. napjától a kifizetés napjáig járó évi 5%-os mértékű késedelmi kamata megfizetésére.

Ezt meghaladóan - 5.863.426. (Ötmillió - nyolcszázhatvanháromezer - négyszázhuszonhat) Ft tőke és késedelmi kamatai erejéig - az elsőfokú ítélet I.r. felperesi keresetét elutasító rendelkezését hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot ebben a körben újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítja.

Ezt meghaladóan - a II.r. felperes 7.032.083. (Hétmillió - harminckettőezer - nyolcvanhárom) Ft lejárt késedelmi kamat utáni késedelmi kamat iránti keresete tekintetében - az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Mellőzi az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését, egyben kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. felperesnek 63.500. (Hatvanháromezer - ötszáz) Ft, míg a II.r. felperesnek 1.941.868. (Egymillió - kilencszáznegyvenegyezer - nyolcszázhatvannyolc) Ft elsőfokú perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy a Magyar Államnak az illetékügyben eljáró hatóság külön felhívására fizessen meg 88.800. (Nyolcvannyolcezer - nyolcszáz) Ft le nem rótt fellebbezési illetéket.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. felperesnek 25.400. (Huszonötezer - négyszáz) Ft, míg a II.r. felperesnek 740.400.(Hétszáznegyvenezer - négyszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Az I.r. felperes és az alperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségét 76.200. - 76.200. (Hetvenhatezer-kettőszáz - hetvenhatezer-kettőszáz) Ft-ban állapítja meg.

Ez ellen a részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A perben nem álló feladó, az "A" Kft. megbízó, valamint a II.r. felperes szállítmányozó között 2005. augusztus 30. napján szállítmányozási keretszerződés jött létre, melyben a II.r. felperes a megbízó javára fuvarozási szerződések megkötését is vállalta. A szállítmányozó II.r. felperes a fuvarozó I.r. felperestől 2007. április 30-i és 2007. május 2-i, ... felrakással, valamint 2007. május 4-i, ... lerakással 23.834 kg, 72.403,53 euró értékű alumíniumáru nemzetközi fuvarozását rendelte meg. A nemzetközi fuvarozást az I.r. felperes az alfuvarozó alperes közreműködésével folytatta le. A fuvarozás során, 2007. május 8-án a hajnali órákban **Országban** az alperes alkalmazottja az áruval megrakott kamiont egy benzinkútnál leparkolta és időlegesen, a mellékhelyiség igénybevétele céljából magára hagyta. Ez alatt az árut és a fuvar eszközt ismeretlenek eltulajdonították, így az áru címzett részére kiszolgáltatása nem történt meg. A feladó a keletkezett 72.403,53 euró árukárt „kiterhelte” a II.r. felperes felé, melyről a II.r. felperesnek címezve 2008. január 11. napján bocsátott ki számlát. A II.r. felperes a számla ellenértékét nem fizette meg, azonban 72.403,53 eurót 2008. április 2. napján a vele jogviszonyban álló I.r. felperesnek kiszámlázott. 2008. június 18-án az I.r. felperes írásban „kompenzációs javaslatot” terjesztett a II.r. felperes elé, melyben a 72.403,53 euró fuvarkár tartozását elismerte, beszámítva abba a II.r. felperes felé fennálló 25.080,72 euró fuvardíj követelését. A kompenzációs javaslatot a II.r. felperes 2008. november 24-én elfogadta.

A II.r. felperes 2009. február 25. napján terjesztett elő keresetet, jelen per I.r. felperesével és alperesével - mint alperesekkel - szemben 47.322,81 euró, valamint annak a 2007. május 9. napjától a kifizetés napjáig járó, a Ptk.301/A.§ (2) bekezdése szerinti mértékű késedelmi kamata megfizetése iránt. A Komárom-Esztergom Megyei Bíróság a 2009. június 25. napján kelt, elsőfokon jogerőre emelkedett 20.G.40.009/2009/11. sorszám alatti ítéletével jelen per I.r. felperesét kötelezte 13.117.883.Ft tőke, valamint annak a 2007. május 9. napjától a kifizetés napjáig járó, a Ptk.301/A.§ (2) bekezdés szerinti késedelmi kamata és 1.075.950.Ft perköltség megfizetésére, míg a keresetet jelen per alperesével szemben elutasította.

2009. szeptember 1. napján az engedményező I.r. felperes és az engedményes II.r. felperes között engedményezési szerződés jött létre, mellyel az I.r. felperes - a jogerős 20.G.40.009/2009/11. szám alatti ítélet marasztaló rendelkezése teljesítéseként - a II.r. felperesre engedményezte az alperessel szemben fennálló 13.117.883.Ft kártérítés és annak a 2007. május 9. napjától számított, a Ptk.301/A.§-a szerinti késedelmi kamata követelését. A jogerős ítélet alapján az I.r. felperes az 1.075.950.Ft perköltségtartozását 2009. szeptember 15. napján fizette ki a II.r. felperesnek. Ezt az engedményezési szerződést az abban részes felek 2010. december 14. napján felbontották. 2010. december 16-án az I.r. felperes az említett jogerős ítélet teljesítéseként megfizetett a II.r. felperesnek 13.117.883.Ft kártérítést,

valamint annak a 2007. május 9. és 2010. december 16. napja között lejárt, a Ptk.301/A.§-a szerinti mértékű késedelmi kamatát, 7.032.083.Ft-ot, együtt 20.149.966.Ft-ot. Ugyanaznap az engedményező I.r. felperes és az engedményes II.r. felperes között újabb engedményezési szerződés jött létre. A szerződéssel az I.r. felperes az alperessel szemben fennálló 13.117.883.Ft kártérítés, valamint a 2010. december 16. napjáig lejárt 7.032.083.Ft Ptk.301/A.§ szerinti mértékű késedelmi kamata, együtt 20.149.966.Ft tőke, illetve mindezek 2010. december 17. napjától számított Ptk.301/A.§ szerinti mértékű késedelmi kamata visszkereseti követelését engedményezte a II.r. felperesre.

Az alperes felszámolását a megyei bíróság 2011. szeptember 5-i kezdőnappal rendelte el.

A jelen 2008. július 28. napján indult perben az I.r. felperes módosított keresetében egyrészt 5.863.426.Ft tőke, valamint annak a 2008. június 9. napjától a kifizetés napjáig járó a Ptk.301/A.§-a szerinti mértékű késedelmi kamata, másrészt 1.075.950.Ft tőke és annak a 2009. szeptember 16. napjától a kifizetés napjáig járó, a Ptk.301/A.§-a szerinti mértékű késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Kereseti érvelése szerint a II.r. felperesre engedményezett, az 1971. évi 3. tvr-rel kihirdetett, a nemzetközi közúti áru fuvarozási szerződésről szóló egyezmény (a továbbiakban: CMR.) 37. cikkén alapuló visszkereseti követelésén túl az áru elvesztésével járó árukárt okozó alperes további fuvarkár megtérítésével is tartozik. Ugyanis az előzményi, G.40.009/2009. szám alatt folyamatban volt perben a II.r. felperes szállítmányozó által keresettel érvényesített árukár-követelésen túl a II.r. felperesnek a 2008. június 18. napján kelt javaslata alapján további 25.080,72 euró árukárt térített beszámítással. Ennek 6.118.195.Ft forint ellenértékébe beszámította az alperes 2008. március 20., 2008. május 2. és 2008. május 8. napján kelt fuvardíj számláin alapuló 1.046.555.Ft követelését. Ezen túl az alperes köteles megtéríteni az I.r. felperest jogerős ítélet alapján terhelő 1.075.950.Ft perköltség összegét is, mivel ez az alperes károkozó magatartásával összefüggésben merült fel.

Az engedményesként, az I.r. felperes részbeni jogutódjaként perbelépő II.r. felperes módosított keresetében - elsődlegesen - 13.117.883.Ft tőke, valamint annak a 2007. május 9. - 2010. december 16. napja között lejárt, a Ptk.301/A.§ szerinti mértékű késedelmi kamata, 7.032.083.Ft, együtt 20.149.966.Ft tőke, illetve annak a 2010. december 17. napjától a kifizetés napjáig járó, a Ptk.301/A.§ szerinti mértékű késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Másodlagosan - a marasztalás iránti kereset elutasítása esetére - annak megállapítását kérte, hogy a 20.149.966.Ft tőke és késedelmi kamatai tartozás megfizetéséért „az alperes felelősséggel tartozik”. A II.r. felperes keresetét a 2010. december 16. napján kelt engedményezési szerződésre, a CMR. visszkereseti jogról rendelkező 37. cikke a/ pontjára és a 39. cikk azon rendelkezésére alapította, mely szerint a visszkereseti igénnyel érintett tényleges károkozó a jogerős bírósági határozaton alapuló követelést nem teheti vitássá.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, vitatta annak jogalapját- és összecszerúságát. Az I.r. felperes 5.863.426.Ft kártérítés megfizetésére irányuló követelést azért, mert ezt az összeget az I.r. felperes a II.r. felperesnek nem fizette ki. Az I.r. felperes perköltség mint kártérítés megfizetésére irányuló követelését amiatt, mert az előzményi perben az alperes pernyertes lett. A II.r. felperes keresetével szemben pedig azzal védekezett,

hogy a CMR. 17. cikk 2. pontja szerint olyan körülmények álltak fenn, amely miatt az árukár megfizetése alól mentesül. Késedelmi kamattal amiatt nem tartozik, mert az I.r. felperesnek a II.r. felperes részére, illetve a II.r. felperesnek a feladó részére az árukár összegét a kárenyhítés (Ptk.340.§) körében már hamarabb meg kellett volna fizetnie. Hivatkozott a CMR. 27. cikkére, amely szerint a késedelmi kamat mértéke csak évi 5%-os, szemben a keresetben megjelölt kamat-mértékkel.

Az elsőfokú bíróság fellebbezésekkel részben támadott ítéletével kötelezte az alperest, hogy a II.r. felperesnek fizessen meg 13.117.883.Ft kártérítést, valamint annak a 2010. december 16. napjától a kifizetés napjáig járó évi 5%-os mértékű késedelmi kamatát, valamint 1.359.659.Ft perköltséget. Ezen túl a II.r. felperes keresetét és az I.r. felperes keresetét elutasította. Az elsőfokú bíróság határozata indokolásában a megelőző G.40.009/2009/11. sorszám alatti ítélet anyagi jogereje (Pp.229.§ (1) bekezdés) alapján megállapította, hogy a fuvarkárt közvetlenül a fuvarozó alperes okozta, amely a jelen perben sem bizonyított olyan körülményt, amely a CMR. 17. cikke 4. pontja szerint a felelősség alóli mentesüléséhez vezetne. Egyébiránt a fuvarozási láncolatban résztvevő szállítmányozó II.r. felperest és fuvarozó I.r. felperest, az alperest a CMR. 34. cikke szerinti egymást követő közúti fuvarozóknak tekintette. A bíróság az engedményes II.r. felperes reá engedményezett visszkereseti követelését 13.117.883.Ft jogerős ítélet alapján kifizetett kártérítés erejéig alaposnak találta. Úgy értékelte azonban, hogy a II.r. felperes a Ptk.506.§-a alapján alkalmazandó CMR. 27. cikk 1. pontja alapján nem a Ptk.301/A.§ szerinti mértékű késedelmi kamatot, hanem csak évi 5%-os mértékű késedelmi kamatot követelhet a károkozó alperestől. A bíróság úgy ítélte, hogy a késedelmi kamat nem a CMR. 27. cikk 1. pontjában körülírt írásbeli felszólamlástól, illetve a kereset megindításától, jár, hanem csak az I.r. felperes jogerős ítélet alapján történő teljesítésétől, 2010. december 16. napjától.

A bíróság az I.r. felperes 5.863.426.Ft kártérítés megfizetése iránti keresetét a követelés összege bizonyítatlansága, míg a korábbi per 1.075.950.Ft költsége megfizetése iránti keresetét amiatt utasította el, mert az I.r. felperes arra a perre okot adott.

Az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása iránt a felperesek terjesztettek elő fellebbezést.

A II.r. felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával az alperest további 7.032.083.Ft - mint 2010. december 16. napjáig lejárt késedelmi kamat - , valamint annak a 2010. december 17. napjától számított, a Ptk.301/A.§ szerinti mértékű késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni. Jogorvoslati kérelmében kiemelte, hogy az I.r. felperes a megyei bíróság G.40.009/2009/11. sorszám alatti ítélete alapján a részére a 13.117.883.Ft kártérítésen túl megfizette a 2010. december 16. napjáig lejárt, a Ptk.301/A.§ szerinti mértékű 7.032.083.Ft késedelmi kamatot is, együtt 20.149.966.Ft-ot. Kifejtette, hogy a CMR. 37. cikk a/ pontja szerinti visszkereseti igény a kártérítés, a kamatok és költségek fizetése teljesítésének tényével keletkezik. Így a visszkereseti jog kiterjed a késedelmi kamatként fizetett 7.032.083.Ft-ra is.

Az I.r. felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával az alperest a módosított keresete szerint 5.863.426.Ft tőke és annak 2008. június 9. napjától járó - míg

1.075.950.Ft tőke és annak 2009. szeptember 16. napjától járó, a Ptk.301/A.§ szerinti mértékű késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni. A II.r. felperessel szemben fennálló fuvardíj követeléseibe beszámított 5.863.426.Ft kártérítés esetében hivatkozott az elsőfokú eljárás során F/16. szám alatt csatolt számla-listára és F/23. szám alatt benyújtott, elfogadott kompenzációs javaslatára. Álláspontja szerint ezek az okiratok kellőképpen igazolják, hogy a teljes 72.403,53. euró árukárból 25.080,72 euró összeget beszámítással teljesített. Így a II.r. felperes az általa indított perben ezt már nem követelte, csak a 47.372,42 eurónak megfelelő 13.117.883.Ft-ot és kamatait.

Az alperes és a beavatkozó fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelmek korlátai között (Pp.253.§ (3) bekezdés) bírálta felül, így a felülbírálat nem érintette az ítélet alperest a II.r. felperes javára 13.117.883.Ft tőke és annak 2010. december 16. napjától a kifizetés napjáig járó évi 5%-os mértékű késedelmi kamata megfizetésére kötelező rendelkezését.

A II.r. felperes fellebbezése túlnyomórészt, míg az I.r. felperes fellebbezése részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényállásból téves jogkövetkeztetésre jutva utasította el a II.r. felperes lejárt 7.032.083.Ft késedelmi kamat - és az I.r. felperes 1.075.950.Ft perköltség iránti visszkérszeti követelését. Az I.r. felperes engedményezés által nem érintett 5.863.426.Ft beszámítással teljesített fuvarkár megtérítése iránti keresete esetében ugyanakkor az elsőfokú ítélet megalapozatlan, amely miatt az eljárás részbeni megismétlése szükséges.

Az elsőfokú bíróság által nagyjából helyesen megállapított tényállás szerint a 2007. április 30-án és május 2. napján feladott áru nemzetközi fuvarozását a szállítmányozó (Ptk.514.§ (1) bekezdés) II.r. felperes a fuvarozó I.r. felperestől rendelte meg, amely a fuvarozást az alperes alfuvarozó (CMR. 3. cikk) útján teljesítette. Ezért az elsőfokú bíróság helyesen ítélte meg úgy, hogy a fuvarozás során az áru teljes elveszésével keletkezett árukár megtérítése iránti perben a Ptk.506.§ (1) bekezdése alapján alkalmazandó CMR. 1. cikk 1. pontja szerint a nemzetközi közúti áru fuvarozási szerződésről szóló egyezmény (CMR.) szabályait kell alkalmazni. Tévedett viszont az elsőfokú bíróság, amikor úgy értékelte, hogy az esetbeli nemzetközi közúti áru fuvarozást - a CMR. 34. cikke szerint - több egymást követő közúti fuvarozó végezte. Erről ugyanis csak akkor van szó, ha a rendelkezésre jogosult feladó (avagy annak megbízása alapján a szállítmányozó) a fuvarozás teljesítése érdekében maga kötött több fuvarozóval fuvarozási szerződést, amely alapján a fuvarozást a fuvarút egyik szakaszán az egyik - , míg a másik szakaszán a másik fuvarozó végezte. A konkrét esetben azonban erről nem, hanem csak arról volt szó, hogy a szállítmányozó II.r. felperes a fuvarozó I.r. felperestől rendelte meg a fuvarozást, amely azt közreműködője (CMR. 3. cikk) útján teljesítette. A fuvarozást így a teljes fuvarút során nem több - , hanem csak egy fuvarozó volt köteles teljesíteni.

Az elsőfokú bíróság azt is helyesen ítélte meg, hogy a II.r. felperes a CMR. 37. cikk a/ pontja szerint az engedményező I.r. felperes engedményezési szerződéssel reá átruházott (Ptk.328.§ (1) bekezdés) visszkereseti jogával élve érvényesítette a megyei bíróság megelőző G.40.009/2009/11. sorszám alatti ítélete alapján kifizetett fuvarkár összegét.

A CMR. említett 37. cikk a/ pontja alapján az áru elveszését okozó fuvarozóval szemben a fuvarozási láncolatban megelőző kártérítést fizetett fuvarozó a fizetett kártérítés, valamint a kamatok és költségek erejéig rendelkezik visszkereseti joggal. Az elsőfokú bíróság helyes megállapítása szerint anyagi jogerővel (Pp.229.§ (1) bekezdés) rendelkező G.40.009/2009/11. sorszám alatti ítélet jelen per I.r. felperesét 13.117.883.Ft kártérítés, valamint annak a 2007. május 9. napjától a kifizetés napjáig járó, a Ptk.301/A.§ (2) bekezdése szerinti mértékű késedelmi kamata és perköltség megfizetésére kötelezte. A 2010. december 16. napján kelt engedményezési szerződéssel az említett tőke és késedelmi kamatai követelés átszállt a II.r. felperesre, az átruházott visszkereseti igény erejéig a II.r. felperes az I.r. felperes helyébe lépett. (Ptk.329.§ (1) bekezdés)

A CMR. 39. cikk 1. pontja szerint a jogerős bírósági határozatban megítélt visszkereseti követelést a fuvarozó nem teheti vitássá, ha az eljárásról kellő időben értesítést kapott és lehetősége volt a perbe beavatkozni. A megelőző perben ugyanakkor jelen per alperese II.r. alperesként vett részt, így a beavatkozó perbeli jogain (Pp.54.§, 57.§) túli, teljeskörű perbeli jogokat gyakorolhatott. Így az alperes nemcsak az ítélt dolog eljárásjogi szabálya (Pp.229.§ (1) bekezdés), hanem - az azzal azonos tartalmú - a speciális nemzetközi közúti áru fuvarozásra irányadó CMR. 39. cikk 1. pontja alapján sem vitathatja az I.r. felperes által az ítélet alapján a II.r. felperesnek teljesített fizetés jogalapját - és összegét. Nem vitathatja így a 13.117.883.Ft kártérítés összegén túl azt sem, hogy az I.r. felperes teljesítette a 2010. december 16. napjáig lejárt, a Ptk.301/A.§ (2) bekezdésében meghatározott mértékű (a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7%-val növelt összegű) kamatát, 7.032.083.Ft-ot. Megjegyzendő, hogy az alperes a kétfokú eljárás során nem vitatta a lejárt késedelmi kamat összege számításának helyességét.

Azon túl, hogy az alperes a Pp.229.§ (1) bekezdése és a CMR. 39. cikk 1. pontja alapján a visszkereseti követelésként érvényesített tőke- és késedelmi kamatkövetelés összegét nem vitathatja, a jogerős ítéletben foglalt marasztalási összegtől a visszkeresetet elbíráló bíróság sem térhet el. Nem kétséges, hogy a nemzetközi fuvarozási jogviszonyban az árukár megfizetése után évi 5%-os mértékű késedelmi kamatot kell megtéríteni (CMR. 27. cikk 1. pont), azonban az ettől eltérő mértékű késedelmi kamatra (Ptk.301/A.§ (2) bekezdés) vonatkozó visszkereseti követelését a II.r. felperes megalapozottan terjesztette elő. Emiatt az elsőfokú bíróság az ítélt dolog eljárásjogi - és anyagi jogi szabályait (Pp.229.§ (1) bekezdés, CMR. 39. cikk 1. pontja) sértve utasította el a II.r. felperes 7.032.083.Ft lejárt késedelmi kamat iránti keresetét.

A 7.032.083.Ft a 13.117.883.Ft árukár 2007. május 9. és 2010. december 16. napja között lejárt, a Ptk.301/A.§ (2) bekezdése szerinti mértékű késedelmi kamata. Ugyan kamatos kamat kikötése (a lejárt késedelmi kamat után további késedelmi kamat felszámítása) a felek szerződéses kapcsolatában lehetséges (Ptk.200.§ (1) bekezdés, 205.§ (1) bekezdés), azonban

a II.r. felperes ilyen szerződési kikötésre nem hivatkozott. Így csupán azért, mert az I.r. felperes jogerős ítéleten alapuló teljesítésekor a felperesek kiszámították a 2010. december 16. napjáig lejárt késedelmi kamat összegét, azután további késedelmi kamat nem számítható fel. A CMR. 37. cikke 1. mondata szerint ugyanis a visszkereseti jog csak a megelőző fuvarozó által kifizetett kártérítésre, kamatokra és költségekre terjed ki. Az I.r. felperes azonban - nem vitásan - a 2010. december 16. napján lejárt 7.032.083.Ft késedelmi kamat után további késedelmi kamat már nem fizetett.

A 2010. december 16. napján kelt engedményezési szerződéssel az I.r. felperes nem ruházta át a II.r. felperesre az előzményi ítélet alapján öt terhelő 1.075.950.Ft perköltség-követelést. Ezt a perköltségtartozást az I.r. felperes ezen a napon a II.r. felperesnek kifizette. A kifizetés ténye pedig azzal járt, hogy az öt terhelő perköltség összege erejéig az I.r. felperesnek a CMR. 37. cikk a/ pontja alapján visszkereseti joga keletkezett a közvetlen árukárt okozó alperessel szemben. Így az I.r. felperes - az árukár és késedelmi kamataira vonatkozó követelés átruházásától függetlenül - a jogerős bírósági határozatban megállapított (CMR. 39. cikk 1. pont) perköltség összegét az alperestől alappal követelhetette. Az elsőfokú bíróság ezt a keresetrészt - tartalmilag - a Pp.80.§ (1) bekezdése azon eljárásjogi szabálya alapján utasította el, hogy az I.r. felperes a vele szemben indított perre okot adott. A nemzetközi áru fuvarozási jogviszonyban az áru elveszésével keletkezett árukárért fennálló felelősséget azonban nem a Pp. eljárásjogi szabályai, hanem - a már említettek szerint - a CMR. rendelkezései alapján kell elbírálni. A szállítmányozó II.r. felperes által az I.r. felperessel szemben indított per költsége az alperes károkozó magatartásával okozati kapcsolatban állt. Az alperes elsőfokú eljárásban előterjesztett ellenkérelmében hivatkozott kárenyhítési kötelezettség (Ptk.340.§ (1) bekezdés) pedig odáig nem terjed, hogy az I.r. felperesnek az általa alaptalannak tartott keresetet érdemi perbebocsátkozás nélkül el kellene ismernie, a jogszabály alapján tovább hárítható (CMR. 37. cikk) perköltség elkerülése érdekében. A kárenyhítésnek határt szab, hogy a károsult az a kötelezettség aránytalanul nagy terhet ne jelentsen, másrészt az a józan gazdasági megfontolás, hogy ez a kötelezettség csak a károsultat ért kár csökkentése, nem pedig a károkozónak a kártérítéstől való mentesítése érdekében áll fenn. (BH 1987/450, Győri Ítéltábla Pf.II.20.052/2010/5. szám) Ezért az I.r. felperes a visszkereseti jogával élve alappal követelte az alperestől a II.r. felperesnek 2010. december 16. napján kifizetett 1.075.950.Ft perköltséget.

A visszkeresettel érvényesített perköltség összege után az I.r. felperes azonban csak a CMR. 27. cikk 1. pontja szerinti évi 5%-os mértékű késedelmi kamatra tarthat igényt. Ez a visszkereseti követelés ugyanis a nemzetközi fuvarozási jogviszonyban érvényesített kártérítéshez kapcsolódik.

Az ítéltábla egyetértett az I.r. felperes fellebbezésében foglaltakkal abban is, hogy az elsőfokú eljárásban G.40.082/2008/11/F/23. sorszám alatt csatolt, a II.r. felperes által 2008. november 24. napján elfogadott, 2008. június 18. napján kelt „kompenzációs javaslat” okirata kellőképpen bizonyítja, hogy az I.r. felperes a II.r. felperesnek 25.080,72 eurót árukár címén beszámítással (Ptk.296.§(1) bekezdés) teljesítette. Nem kétséges, hogy a szállítmányozó II.r. felperes a Ptk.517.§ (1) bekezdése alapján a teljes 72.403,53 euró árukárból az előzményi G.40.009/2009. szám alatti eljárásban csak 47.322,81 euró és kamatai követelést

érvényesített, melynek átszámításával a megyei bíróság 13.117.883.Ft kártérítés és kamatai megfizetésére kötelezte az I.r. felperest. Így az elsőfokú bíróság tévedett, amikor csupán az árukár kifizetése bizonyítatlanságára figyelemmel utasította el az I.r. felperes ezen keresetrészét.

Ugyanakkor - a teljes árukár (72.403,53 euró) és az I.r. felperes által beszámítással teljesített részkár összege (25.080,72 euró) igazoltsága ellenére - mégsem hozható megnyugtató határozat az I.r. felperes 5.863.426.Ft tőke és kamatai iránti keresete tekintetében. Az elsőfokú bíróság ugyanis az eljárása során nem volt arra tekintettel, hogy az áru teljes elveszése miatt indított kártérítési perben a CMR. 23. cikke alapján a kártérítés mértéke szempontjából az áru fuvarozásra felvétel helyén és időpontjában megállapítható értéke csak kiindulópont. (CMR. 23. cikk 1. pont) A CMR. kártérítési szabályai nem a teljes kártérítés elvén alapulnak, hanem az áru részleges, illetve teljes elveszése, megsérülése esetén limitált kártérítés követelhető. A CMR. 23. cikke 3. pontja alapján a kártérítés nem lehet több, mint a hiányzó bruttó súly minden kilogrammja után 8,33 elszámolási egység (SDR.). A kártérítési felelősséget korlátozó említett rendelkezés csak akkor hagyható figyelmen kívül, ha a kárt a fuvarozó szándékossága vagy súlyos gondatlansága okozta. (CMR. 29. cikk 1. pont) Az elsőfokú bíróság a Pp.3.§ (3) bekezdése szerint ugyan a bizonyítandó tényekről a feleket többször (így: a G.40.082/2009/15. sorszám alatti végzésben) tájékoztatta, azonban ez a tájékoztatás nem tért ki a hiányzó bruttó súly minden kilogrammja után 8,33 SDR összege I.r. felperesi bizonyításának kötelezettségére. Ezért az elsőfokú ítélet 5.863.423.Ft árukár és kamatai megfizetése iránti keresetet elutasító rendelkezése megalapozatlan.

Ezekre figyelemmel az ítélet tábla a fellebbezéseket a Pp.256/A. § (1) bekezdés f./ pontja szerint tárgyaláson kívül elbírálva, a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján részítéletében az elsőfokú ítélet fellebbezett részét részben megváltoztatva az alperest kötelezte a II.r. felperes részére 7.032.083.Ft lejárt késedelmi kamat; valamint az I.r. felperes részére 1.075.950.Ft tőke, valamint annak a 2009. szeptember 16. napjától a kifizetés napjáig járó évi 5%-os mértékű késedelmi kamata megfizetésére. A részítéletben az ítélet tábla helyben hagyta az elsőfokú ítélet fellebbezett része azon rendelkezéseit, mellyel az elsőfokú bíróság a II.r. felperes 7.032.083.Ft lejárt késedelmi kamat utáni késedelmi kamat iránti keresetét, illetve az I.r. felperes 1.075.950.Ft tőke után az évi 5%-ot meghaladó mértékű késedelmi kamat iránti keresetét elutasította.

Az ítélet tábla az I.r. felperes 5.863.426.Ft tőke és késedelmi kamatai iránti keresete tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.252.§ (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot ebben a körben újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította.

A részben megismételt eljárás során az elsőfokú bíróság a Pp.3.§ (3) bekezdése alapján köteles tájékoztatni az I.r. felperest, hogy őt terheli annak bizonyítása, hogy milyen összegű a hiányzó bruttó súly (23.834 kg) utáni a 8,33 SDR; illetve ennek bizonyítatlansága esetén annak bizonyítása, hogy a kárt a fuvarozó szándékossága, avagy súlyos gondatlansága okozta. Amennyiben a bíróság szakértelme nem elégséges a limitált kártérítés összege (CMR. 23. cikk 3. pont) meghatározására a tájékoztatásnak ki kell terjednie a szakértői

bizonyítás szükségességére (Pp. 177.§ (1) bekezdés) is. Abban az esetben, ha a limitált kártérítés összege meghaladja a visszkeresettel érvényesített 13.117.883.Ft árukár összegét, az I.r. felperes a többletet igényelheti a károkozó alperestől. Az I.r. felperest megillető kártérítés összege meghatározásánál figyelemmel kell lenni arra is, hogy az I.r. felperes - elsőfokú eljárás során előterjesztett nyilatkozatai (így: G.40.082/2008/11. szám) szerint - az árukár összegébe beszámította a F/24 sorszám alatt csatolt alperesi fuvarszámlákkal érvényesített 1.046.555.Ft fuvardíj követelést.

Az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása, illetve annak részbeni hatályon kívül helyezése miatt az ítélet tábla a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján mellőzte az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését.

A II.r. felperes keresetét részben elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezés megváltoztatásával a II.r. felperes túlnyomórészt pernyertes lett. Így a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján igényt tarthat a lerótt 900.000.Ft kereseti illetékből, valamint az ügyvédi munkadíjból álló elsőfokú perköltsége megtérítésére. Ez utóbbi összegét az ítélet tábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (R.) 3.§ (2), (6) bekezdései alapján az áfával növelt 1.021.000.Ft-ban határozta meg, melyet 1.041.868.Ft-ra növelt az elsőfokú eljárásban érvényesített 20.868.Ft útiköltség iránti igény. (R.4.§) Így együttesen az alperes 1.941.868.Ft elsőfokú perköltség megfizetésére köteles a II.r. felperesnek.

Az I.r. felperes keresete (6.939.376.Ft) perértékéből, annak 16%-a arányában, 1.075.950.Ft erejéig lett a másodfokú eljárásban pernyertes. Ez után az alperes köteles az I.r. felperes ügyvédi munkadíjból álló perköltsége megfizetésére (Pp.78.§ (1) bekezdés), melyet az ítélet tábla az R.3.§ (2), (6) bekezdései alapján az áfával növelt 63.500.Ft-ban állapított meg.

A másodfokú eljárásban a II.r. felperes fellebbezése - túlnyomórészt - eredményre vezetett, így igényelheti a lerótt 562.600.Ft fellebbezési illetékből, valamint az ügyvédi munkadíjból álló perköltsége megfizetését. Ez utóbbi összegét az ítélet tábla az R.3.§ (2), (5)-(6) bekezdései alapján az áfával növelt 177.800.Ft-ban állapította meg. (együtt: 740.400.Ft alperest terhelő II.r. felperesi perköltség)

Az I.r. felperes személyes illetékfeljegyzési jog kedvezménye folytán a fellebbezésén 555.150.Ft fellebbezési illetéket nem rótt le. A 16%-os arányú másodfokú pernyerésére figyelemmel ebből az összegből az alperes a Pp.78.§ (1) bekezdése és az Itv.59.§ (1) bekezdése alapján 88.800.Ft le nem rótt fellebbezési illetéket köteles viselni. Az ezen túli 466.350.Ft fellebbezési illeték viseléséről az elsőfokú bíróságnak az eljárást befejező határozatában kell rendelkeznie.

Az I.r. felperes a másodfokú eljárásbeli részleges pernyertessége alapján az R.3.§ (2), (5)-(6) bekezdései szerint az áfával növelt 25.400.Ft másodfokú perköltség megfizetését igényelheti az alperestől.

A Pp.252.§ (4) bekezdése szerint az ítélet tábla a hatályon kívül helyezett keresetrész tekintetében az alperes és az I.r. felperes másodfokú perköltségét csupán megállapította,

annak viseléséről az elsőfokú bíróságnak a részben megismételt eljárás eredményeként hozott határozatban kell rendelkeznie.

G y ő r , 2012. november 7.

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Ferenczy Tamás sk.
előadó bíró

Dr. Bajnok István sk. bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: